

Bilag til bet. o. lovf. vedr. miljøforbedrende investeringer i landbrug m.v.

bælgplanteafgrøde i stand til at binde fra 100–200 kg N/ha.

Kvælstoftilførslen til landbrugsarealer fra bælgplanter afhænger – foruden af bindingens størrelse – af hvor stort et areal der dyrkes bælgplanter på.

I 1984 var det totale dyrkede areal på 2,85 mill. ha. På 56.524 ha blev der dyrket markærter og anden bælgstod til modenhed, på 3.577 ha lucerne, på 3.758 ha blev der dyrket bælgstod, fodermarkkål og andet grønfoder. Endelig var der græs- og kløvermark i omdrift på 310.583 ha.

Op til midten af 1950'erne var græsmarksdyrkning baseret på kløvergræs, der stort set var selvforsynende med kvælstof. Siden da er kløvergræsset i stigende grad blevet erstattet med rene græssorter, som tilføres op til 300–400 kg N/ha.

Der findes ingen oplysninger i Danmarks Statistik, over hvor stor en andel af græs- og kløvermarkerne der er iblandet kløver. Arealet kan derfor kun skønnes. Landskontoret i Viby skønner, at der på 90 pct. af græsarealet er kløver i frøblanding, der udsås.

På grundlag af dyrkningspraksis er der kun på 20–25 pct. af arealet en væsentlig mængde kløver i marken. Selv om så stor en del af frøblanding indeholder kløver, giver dette på grund af dyrkningspraksis ikke anledning til så stort et kløverdække i marken som forventet.

Da der således er stor variation i kvælstofbindingen pr. ha, ligesom det er vanskeligt at fastlægge arealet med bælgplanter, vil et tal for kvælstoftilførslen til landbrugsarealer være behæftet med stor usikkerhed.

I NPO-redegørelsen er den biologiske kvælstofbinding – som dels omfatter bindingen ved fritlevende mikroorganismer, dels bælgplanternes kvælstofbinding – anslået. Tallet bygger på oplysninger fra Statens Planteavlsvforsøg og angives totalt at være 30.000 ton N/år, hvilket fordelt over hele arealet ville give et gennemsnit på 10 kg/ha.

Det totale forbrug af kvælstofholdige handelsgødninger var i 1984 på 411.500 ton N/år, hvilket tal giver et gennemsnit på 145 kg N/ha.«

Spørgsmål 2:

Der ønskes om muligt en oversigt over det samlede vandforbrug og det samlede kvæ-

stofforbrug i landbruget gennem de sidste 20 år. I denne forbindelse bedes oplyst, hvorvidt et stigende vandforbrug er blandt årsagerne til grundvandets indhold af nitrat.

Svar:

Jeg har forelagt spørgsmålet for miljøstyrelsen, der har oplyst følgende hvortil jeg kan henvise:

»Vandforbruget i årene 1970, 1977 og 1982 fremgår af nedenstående oversigt.

Vandforbruget i Danmark	1970 mill. m ³ /år	1977 mill. m ³ /år	1982 mill. m ³ /år
Husholdningsbrug ..	340	445	564
Institutioner o.lign. ..	–	40	41
Industri-grundvand ..	–	215	243
Industri-overflade- vand	200	50	52
Landbrugets forbrug til husdyr	105	90	81
Vanding i landbrug og gartnerier (grund- vand + overflade- vand)	25	330	374
Dambrug – grund- vand	50	40	37
Totalt forbrug	720	1.210	1.392

Vandforbruget til vanding i landbrug og gartnerier steg stærkt efter de tørre somre 1975 og 1976, men har siden kun undergået en moderat vækst.

Igennem de sidste 20 år er kvælstoftilførslen fra handelsgødning steget med over 100 pct. mens kvælstoftilførslen fra husdyrgødning er steget med ca. 25 pct.

	Handelsgødning kg N/ha	Husdyrgødning kg N/ha
1900–10	1	23
1910–20	3	25
1920–30	8	32
1930–40	10	38
1940–50	13	33
1950–60	29	41
1960–70	62	48
1970–75	109	50